NORAKSTS

Lieta Nr.C28481312

C-0949-14/10

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 27.martā

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa:

tiesnese G.Viļumsone

izskatīja rakstveida procesā 2014.gada 27.martā civillietu Lindorff Oy, Somijas Republikas Uzņēmumu reģistra Nr.220.549, pilnvarotās Lindorff Oy Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda, līgumsoda, zaudējumu un procentu piedziņu, tiesībām saņemt likumiskos procentus.

Aprakstošā daļa

2012.gada 03.decembrī Lindorff Oy, Somijas Republikas Uzņēmumu reģistra Nr.220.549, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Lindorff Oy Latvijas filiāle, reģistrācijas numurs 40003514990, cēlusi maza apmēra prasību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā pret /pers. B/ par parāda, līgumsoda, zaudējumu un procentu piedziņu, tiesībām saņemt likumiskos procentus.

Maza apmēra prasības pieteikumā norādīts, ka 2011.gada 8.martā starp uzņēmumu akciju sabiedrību „GE Money" (pirms nosaukuma maiņas akciju sabiedrību „RD LĪZINGA GRUPA") un Lindorff Oy Latvijas filiāli, tika noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kura nosacījumiem prasītājs ieguva prasījuma-tiesības uz atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām.

Atbildētājs un akciju sabiedrība „RD LĪZINGA GRUPA" starpā pastāv saistība, pienākums šo saistību abpusēji pildīt, kā arī prasīt izpildījumu, pamatojoties uz prasības pieteikumam pievienoto un 2007.gada 20.maijā noslēgto aizdevuma līgumu Nr.1120441009. akciju sabiedrība „RD LĪZINGA GRUPA" no savas puses līgumu ir izpildījis un ar līguma noslēgšanas dienu izsniedzis atbildētājam naudas aizdevumu .

Puses vienojās, ka līdz 2012.gada 1.jūnijam atbildētājs saskaņā ar līgumā norādīto grafiku 60 mēnešu laikā veic atlikušās aizdevuma pamatsummas Ls 1500,00 un aizdevuma procentu Ls 1833,68 atmaksu prasītājam. Saskaņā ar līguma grafiku ikmēneša maksājums Ls 55,56. Diemžēl atbildētājs savas saistības nav izpildījis pienācīgi. Šī apstākļa pēc prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī atbildētājs ir parādā naudas summas, ko prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja.

Atbildētājam neveicot apmaksu, ir sācies nokavējums, un tā sekas, pamatojoties uz līguma noteikumiem, paredz prasītājam tiesības aprēķināt un pieprasīt līgumsodu 10% apmērā no ikmēneša maksājuma neapmaksātās summas par katru ikmēneša maksājuma termiņa kavējumu. Tādējādi prasītājam saskaņā ar līguma noteikumiem būtu tiesības aprēķināt līgumsodu Ls 2918,34 apmērā.

Ja prasītājs tieši piemērotu līgumā noteikto līgumsoda aprēķināšanas formulu, tad līgumsods būtu nesamērīgs. Šī iemesla pēc prasītājs, saskaņā ar labas ticības, samērīguma un dispozitivitātes principiem, aprobežo līgumsoda pieaugumu, aprēķina daļēji un no atbildētāja pieprasa līgumsodu nesamaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 1344,03 apmērā.

Prasītājs atsaucas uz tiesu praksi un piekrīt Rīgas apgabaltiesas 2011.gada 20.aprīlī spriedumā lietā Nr.C29261807 un Zemgales apgabaltiesas 2009.gada 8.septembrī spriedumā lietā Nr.C13061208, norādītajām tēzēm, ka atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu un līgumsoda iekļaušana līgumā atbilst gan vispārējām tiesību normām Civillikumā, gan patērētāju tiesību aizsardzības likumam, un tā esamība līgumā pati par sevi nav netaisnīgs līguma noteikums, jo atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu.

Turklāt prasītājs šī parāda sakarā atbildētājam ir nosūtījis pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 50.1. nodaļas normām. Tā kā saistība piespiedu izpildīšanai nodota netika, prasītājam ir radušies zaudējumi ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu Ls 5,25 apmērā prasītājs atsaucas uz tiesu praksi un piekrīt Rīgas apgabaltiesas 2011.gada 7.decembra spriedumā lietā Nr.C32241809 norādītajai tēzei, ka „prasītāja sākotnēji vērsusies tiesā pret atbildētāju ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, bet minētais pieteikums tika atstāts bez izskatīšanas, sakara ar to, ka brīdinājuma izsniegšana atbildētājam nebija iespējama, jo atbildētājs pēc pasta sūtījuma neieradās, Civillietu kolēģija atzīst, ka atbildētājs ar savu bezdarbību ir nodarījis prasītājai zaudējumus Ls 2 apmērā un ir pamats apmierināt prasību daļā par zaudējumu Ls 2 apmērā piedziņu”.

Faktiski līdzšinējā atbildētāja bezdarbība liecina par to, ka viņš saistības pildīt labprātīgi nevēlas, tādējādi prasītājs ir spiests savas tiesības aizsargāt tiesā.

Prasītājs uzskata, ka atbilstoši Civillikuma 1753.pantu, 1756.pantu, 1759.pantu un 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195. pantam apmierināms arī lūgums apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos kavējuma 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Maza apmēra prasībā lūgts:

- piedzīt no /pers. B/ par labu Lindorff Oy Latvijas filiālei, reģistrācijas numurs 40003514990, pamatparādu Ls 1344,03, līgumiskos procentus Ls 429,21, līgumsodu Ls 1344,03 apmērā, tiesas izdevumus valsts nodevu Ls 203,06, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls3,30, zaudējumus par brīdinājuma izsniegšanu Ls 5,25;

- noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% procentus gadā.

Pieteikumā norādīts, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

2012.gada 6.decembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese A/, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2013.gada 7.janvārim, izskaidrojot atbildētāja tiesības. Atbildētājs/pers. B/ rakstveida paskaidrojumus

lietā nav sniedzis un atbildētājs nav lūgusi atlikt lietas izskatīšanu.

Motīvu daļa

Novērtējot lietas materiālus un pierādījumus, prasība par parāda, līgumsoda, zaudējumu un procentu piedziņu, tiesībām saņemt likumiskos procentus - atzīstama par nepamatotu un noraidāma sekojošu apsvērumu dēļ:

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta piekto daļu sprieduma motīvu daļā norāda lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti tie vai citi pierādījumi. Šajā daļā norāda arī normatīvos aktus, pēc kuriem tiesa vadījusies, un konstatēto lietas apstākļu juridisko novērtējumu, kā arī tiesas secinājumus par prasības pamatotību vai nepamatotību.

2011.gada 8.martā starp uzņēmumu akciju sabiedrību „GE Money" (pirms nosaukuma maiņas akciju sabiedrību „RD LĪZINGA GRUPA") un Lindorff Oy Latvijas filiāli, tika noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kura nosacījumiem prasītājs ieguva prasījuma-tiesības uz atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām.

Starp atbildētāju /pers. B/ un cedentu akciju sabiedrību „GE Money" 2007.gada 20.maijā noslēgts aizdevuma līgums Nr.1120441009, saskaņā ar kuru akciju sabiedrība „GE Money" /pers. B/ ir izsniegusi aizdevumu Ls 1500 uz 60 mēnešiem. Lietošanas procentu apmērs līguma norādīts – 2,04% sadārdzinājums mēnesī, 24,45% sadārdzinājums gadā, 37,40 % procentu likme no atlikuma gada, 43,76% gada procentu likme. Saskaņā ar līguma grafiku ikmēneša maksājums bija Ls 55,56. /pers. B/ ir atmaksājis aizdevējam saskaņā ar līgumu Ls 1560,44. Pēdējais maksājums veikts 2009.gada 11.janvārī.

No aizdevuma līguma atmaksas grafika izriet, ka aizdevējs aizdodot Ls 1500 bija plānojis saņemt Ls 3333,68, t.i., iegūt peļņu Ls 1833,68 apmērā jeb 122,3% no aizdevuma summas, kas pārsniedz aizdevuma pamatsummu. Šāds līgumā minētais procentu apmērs ir atzīstams par nesamērīgu, godīgai un pozitīvai komercpraksei neatbilstošu lietošanas procentu apmēru.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedumā Nr.SKC-644/2-13 izteiktajām tēzēm, - ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās. Lietā nav pievienoti pierādījumi par līguma vienpusējas izbeigšanas laiku.

2007.gada 20.maijā noslēgtais aizdevuma līgums Nr.1120441009 ir sagatavots standartveidā, tajā nav norādes, ka pirms parakstīšanas abas puses ir apmainījušās viedokļiem vai citādi apspriedušas līguma noteikumus un ka aizņēmējam ir bijusi tāda pati iespēja noteikt lietošanas procentu un līgumsoda apmēru un samaksas kārtību kā aizdevējam.

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot - savstarpēji apmainoties ar viedokļiem, ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piekto un septīto daļu, iekļaujot līgumā, ko slēdz ar patērētāju, netaisnīgus līguma noteikumus, par tiem ir nepieciešama atsevišķa apspriešana un ar patērētāja parakstu vien nepietiek, lai apgalvotu, ka patērētājs šādiem līguma noteikumiem ir piekritis. Aizdevuma līgums un tā papildus noteikumi ir sastādīti standartveidā, izteikti

sīkā drukā, nav atrunas, ka tajos ietvertie noteikumi būtu iepriekš apspriesti ar patērētāju /pers. B/, līdz ar to, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otro daļu, 6.panta trešo daļu, piekto daļu, sesto daļu, neapspriestie līgumisko lietošanas procentu un līgumsoda nosacījumi minētajā līgumā nav atzīstami par atbilstošiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma patērētāja kreditēšanas noteikumiem, nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, ir pretrunā ar labticīguma prasībām, tādējādi līgumā pārkāpts pušu tiesiskās vienlīdzības princips un radīta pušu tiesību samēra disproporcija. Lietā nav atzīstams par pierādītu, ka līgumisko procentu un līgumsoda apmērs būtu pirms līguma noslēgšanas iepriekš apspriests ar patērētāju. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, atbildētājam kā patērētājam noteikts neproporcionāli liels pielīgto līgumsoda procentu apmērs 10 % mēnesī no termiņā nesamaksātās summas, kas ir 120% gadā, kas ir nesamērīgs apmērs, līguma 5.1 punkta un 5.3.1 punkta noteikumi paredz līgumsodam iespēju pārsniegt kredīta pamatsummas apmēru, turklāt parāda gadījumā to ieskaita kā pirmās kārtas maksājumu – tādējādi tie uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, - ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi. Tādējādi atzīstams, ka atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma noteikumiem, aizdevuma līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav atbilstoši likumam no līguma noslēgšanas brīža un nav saistoši atbildētājam.

No lietas materiāliem izriet, ka /pers. B/ aizdevējam ir atmaksājis Ls 1560,44, t.i., vairāk nekā bija saņēmis no akciju sabiedrības ,,GE Money" saskaņā ar 2007.gada 20.maijā noslēgto aizdevuma līgumu Nr.1120441009, kā aizdevumu Ls 1500. Līdz ar to Lindorff Oy, Somijas Republikas Uzņēmumu reģistra Nr.220.549, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Lindorff Oy Latvijas filiāle, reģistrācijas numurs 40003514990, maza apmēra prasība pret /pers. B/ daļā par parāda, līgumsoda, zaudējumu un procentu piedziņu, tiesībām saņemt likumiskos procentus – atzīstama par nepamatotu un ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 93., 97., 193.pantu, un 250^{27}.pantu, tiesa

nosprieda

Lindorff Oy, Somijas Republikas Uzņēmumu reģistra Nr.220.549, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Lindorff Oy Latvijas filiāle, reģistrācijas numurs 40003514990, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda, līgumsoda, zaudējumu un procentu piedziņu, tiesībām saņemt likumiskos procentus – noraidīt pilnībā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Spriedums pieejams no 2014.gada 27.marta Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas kancelejā.